

Sygn. akt IC 486/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Wanecka

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Kaszanek

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2014 r. w Płocku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko W. G.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 486/13

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w dniu 25 lutego 2013r. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zasądającego od W. G. kwotę 99.138 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2013r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że 8 listopada 2012r. sprzedała pozwanemu wóz paszowy za cenę 99.138 zł, którą zobowiązał się on zapłacić w terminie do 6 lutego 2013r. W. G. uznał fakturę, składając przy jej odbiorze podpis na dokumencie „wydanie magazynowe”. Tymczasem 31 grudnia 2012r. pozwany oświadczył, że „rezygnuje z zakupu” z powodu rzekomego „niedotrzymania warunków umowy” oraz rzekomego „nieodpowiedniego wyposażenia wozu”. Powódka w piśmie z 2 stycznia 2013r. powiadomiła, że w jej ocenie nie zachodzą przesłanki do odstąpienia od umowy. Pozwany nie ustosunkował się do w/w pisma i nie zapłacił ceny.

Sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie.

W odpowiedzi na pozew, złożonej 8 kwietnia 2013r., W. G. wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając swoje stanowisko, pozwany podniósł, że niczego nie kupił u powódki. Między stronami toczyły się wyłącznie negocjacje w sprawie ewentualnego kupna paszowozu, ale ostatecznie nie osiągnęły porozumienia. (...) spółka z o.o. w K. wystawiła fakturę, ale pozwany jej nie podpisał, ponieważ powódka nie zgodziła się na obniżenie zaliczki z 70.000 zł do 50.000 zł oraz nie przygotowała wozu do sprzedaży, tj. nie usunęła zarysowań oraz nie dorobiła schodków.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. prowadzi działalność gospodarczą polegającą m.in. na sprzedaży maszyn i urządzeń rolniczych. W. G. jest rolnikiem, prowadzi gospodarstwo rolne w K.. (bezsporne)

We wrześniu 2012r. do gospodarstwa rolnego pozwanego przyjechał przedstawiciel handlowy spółki (...) – P. D.. W obecności synów pozwanego, tj. K. G. i D. G. toczyły się negocjacje na temat zakupu wozu paszowego. Strony uzgodniły, co ma być przedmiotem sprzedaży oraz cenę – 99.138 zł brutto, z tym, że miała ona być rozłożona na dwie raty, nabywca miał odebrać wóz po uiszczeniu pierwszej raty. (zeznania świadków: K. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42, D. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23, częściowo P. D. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56, P. W. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02, dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanego W. G. – protokół rozprawy z 4 marca 2014r. – czas nagrania 00:24:14 – 00:43:01, częściowo zeznania Prezesa (...) w K. K. – protokół rozprawy z 12 marca 2014r. – czas nagrania - 00:05:15 – 00:24:14)

W listopadzie 2012r. W. G. z synami udał się do siedziby (...) w K., aby obejrzeć wóz. Pozwany zauważył zarysowania lakieru i wniósł o ich usunięcie, a ponadto chciał, aby pojazd został wyposażony w dodatkowe schody umożliwiające łatwiejszy dostęp. (zeznania świadków: K. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42, D. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23, częściowo P. D. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56, P. W. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02)

W dniu 8 listopada 2012r. W. G. wraz z synami K. G. i D. G. był w siedzibie spółki (...) i podpisał dokument zatytułowany „Wydanie magazynowe”, choć wóz nie został mu wydany i do chwili obecnej znajduje się on w posiadaniu powódki. Tego samego dnia została wydrukowana faktura VAT nr (...) na sprzedaż wozu paszowego (...), rok produkcji 2011, numer fabryczny – (...) za cenę 99.138 zł. Pozwany jej nie przyjął i nie złożył pod nią podpisu, ale zanotował numer faktury, wskazany przez P. W., ponieważ zakup wozu paszowego był elementem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Agencja (...) miała zwrócić połowę poniesionych na ten cel wydatków. Numer faktury był niezbędny do wypełnienia dokumentów do Agencji. W tym dniu został wydrukowany także paragon. (zeznania świadków: K. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42, D. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23, częściowo P. D. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56, P. W. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02, dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanego W. G. – protokół rozprawy z 4 marca 2014r. – czas nagrania 00:24:14 – 00:43:01, kopia faktury VAT nr (...) k: 6, kopia wydania magazynowego k: 7, kopia paragonu k: 61)

W kwestii wysokości pierwszej raty oraz jej terminu płatności strony nie osiągnęły porozumienia. Pozwany chciał zapłacić 50.000 zł, ale Prezes spółki ostatecznie nie wyraził na to zgody i oczekiwał, że będzie ona określona na 70.000 zł. Ponadto spór między kupującym, a sprzedającym dotyczył jakości wozu i jego dodatkowego wyposażenia. P. posiadał zarysowania i powódka zobowiązała się do ich usunięcia. W. G. zależało także na zainstalowaniu schodków umożliwiających dojście do pojazdu z workami paszy. Pracownicy (...) nie zajęli się usunięciem uszkodzenia ani zainstalowaniem dodatkowego wyposażenia. Jeszcze 30 października 2013r. wóz posiadał zarysowania, które miały być usunięte rok wcześniej. W. G. miał także żal o to, że spółka nie dała mu wozu testowego, a nade wszystko o to, że Prezes spółki nie chciał z nim rozmawiać, kiedy zaproponował spotkanie w celu wypracowania warunków umowy. (zeznania świadków: K. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42, D. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23, częściowo P. D. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56, P. W. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02, dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanego W. G. – protokół rozprawy z 4 marca 2014r. – czas nagrania 00:24:14 – 00:43:01, fotografie k: 54, k: 59)

Ponieważ wszystkie warunki umowy nie zostały uzgodnione, W. G., wycofał się z zamiaru kupienia wozu paszowego w (...) spółce z o.o., o czym zawiadomił powódkę w piśmie złożonym 31 grudnia 2012r. W treści pisma powołał się na numer faktury, który podał mu wcześniej P. W.. Następnie zawarł umowę na wóz tego typu z innym podmiotem, mimo, że przez ostatnie dwa lata pozwany często zaopatrywał się w sprzęt rolniczy u powódki, kupił u niej ciągnik, tur do ciągnika, wyposażenie tura, prasę belującą, owijarkę, a także agregat uprawowy. W piśmie z 2 stycznia 2013r. powódka

poinformowała pozwanego, że wóz paszowy został dla niego sprowadzony i może być odebrany. Ponadto w jej ocenie nie zaszyły przesłanki do odstąpienia od umowy sprzedaży i przypomniiała, że termin zapłaty ceny upływa 6 lutego 2013r. Wóz paszowy, wyprodukowany w 2011r. przez D. L., numer fabryczny (...), nadal znajduje się w posiadaniu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością K.. (zeznania świadków: K. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42, D. G. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23, częściowo P. D. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56, P. W. – protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02, kopia oświadczenia W. G.k: 8, kopia odpowiedzi powódki z 2 stycznia 2013r. k: 9, dowód z przesłuchania stron – zeznania pozwanego W. G. – protokół rozprawy z 4 marca 2014r. – czas nagrania 00:24:14 – 00:43:01, częściowo zeznania Prezesa (...) w K.- K. K. – protokół rozprawy z 12 marca 2014r. – czas nagrania - 00:05:15 – 00:24:14)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: K. G. (protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:40:02 – 00:59:42), D. G. (protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:59:50 – 00:01:14:23), częściowo P. D. (protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:05:39 – 00:24:56), P. W. (protokół rozprawy z 12 grudnia 2013r. – czas nagrania 00:24:56 – 00:40:02), dowodu z przesłuchania stron – zeznań pozwanego W. G. (protokół rozprawy z 4 marca 2014r. – czas nagrania 00:24:14 – 00:43:01), częściowo zeznań Prezesa (...) spółki z o.o. w K. - K. K. (protokół rozprawy z 12 marca 2014r. – czas nagrania - 00:05:15 – 00:24:14) oraz powołanych wyżej dokumentów.

Sąd odmówił wiary tej części zeznań świadków P. D. i P. W., w której utrzymywali oni, że wszystkie warunki umowy, w szczególności wysokość i termin płatności pierwszej raty, zostały między stronami uzgodnione, zaś w dniu 8 listopada 2012r. doszło do zawarcia umowy sprzedaży, czego potwierdzeniem miało być przyjęcie przez pozwanego faktury na sprzedaż wozu paszowego. Twierdzenia świadków są korzystne dla powódki, ale w ocenie sądu subiektywne. Ich wersja zdarzeń pokrywa się z koncepcją prawną przyjętą przez stronę powodową, ponieważ są oni jej pracownikami i to oni przygotowywali w imieniu spółki transakcję. Jeśli zatem (...) spółka z o.o. poniosła jakiegokolwiek straty finansowe wynikające z wystawienia faktury, mimo nie zawarcia umowy sprzedaży, pracodawca może wyciągnąć wobec nich konsekwencje. Zatem osobiście są zainteresowani rozstrzygnięciem korzystnym dla spółki.

Twierdzenia Prezesa (...) w K.- K. K. nie są przekonujące. W. G. miał zamiar kupić wóz paszowy, był stałym klientem spółki i miał prawo oczekiwać, że zostanie potraktowany poważnie. Zależało mu na tym, by jak najszybciej mógł odebrać pojazd, choć nie dysponował w tamtym momencie środkami na zapłatę całej ceny. Dlatego pertraktował w sprawie zapłaty w ratach, mógł zapłacić połowę, a następną część - po upływie ok. dwóch miesięcy. Kontrahent, z którym współpracował przez ostatnie dwa lata, zlekceważył jednak jego oczekiwania i nie tylko nie poszedł na ustępstwa co do wysokości pierwszej raty, ale nie przygotował też wozu do wydania (tj. nie zrobił dodatkowych schodków, a przede wszystkim nie usunął zarysowań). W tych okolicznościach zrozumiałym jest, że W. G. wycofał się z zamiaru zakupu wozu paszowego w spółce (...) i poszukał bardziej odpowiedniej dla niego oferty.

Złożona przez stronę powodową faktura VAT nr (...) z 8 listopada 2012r. nie jest dowodem na zawarcie umowy sprzedaży między (...) spółką z o.o. w K., a W. G.. Pod dokumentem znajduje się podpis wyłącznie przedstawiciela powódki – P. D., jako uprawnionego do wystawiania faktur, zaś nie ma na niej podpisu odbiorcy. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 28 marca 2011r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. 2011.68.360.) - obowiązującego w dacie wystawienia faktury - wśród elementów obligatoryjnych nie ma podpisów na fakturze. Wynika to również z art. 229 dyrektywy 2006/112, zgodnie z którym państwa członkowskie nie wymagają podpisywania faktur. Zasada ta obowiązuje od 1 maja 2004 r. Należy jednak pamiętać, że faktura jest dokumentem wystawianym przede wszystkim dla celów podatkowych. Mogłaby stanowić potwierdzenie zawarcia umowy sprzedaży, ale nie w tak spornej sprawie jak ta, kiedy każdy z zainteresowanych prezentuje inne stanowisko. Brak podpisu odbiorcy na fakturze w tym wypadku wzmacnia pozycję procesową pozwanego. Zatem wystawioną przez stronę powodową fakturę VAT należy ocenić wyłącznie jako dokument rozliczeniowy, który nie kreuje żadnego zobowiązania. Faktura nie spełnia ze swej istoty funkcji dokumentu umowy. Zobowiązanie do świadczenia wynika z wiążącej strony umowy stanowiącej podstawę więzi obligacyjnej, a nie

z faktury. Z uwagi na funkcje, jakie spełnia i ma spełniać faktura, trudno jej treści nadawać cechy oświadczenia woli. Dlatego też dywagacje powódki na temat tego, jak działa system wystawiania faktur VAT i próby przekonania Sądu, że pozwany w istocie przyjął fakturę, nie mają w sprawie większego znaczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 72 § 1 kc jeżeli strony prowadzą negocjacje w celu zawarcia oznaczonej umowy, umowa zostaje zawarta, gdy strony dojdą do porozumienia co do wszystkich jej postanowień, które były przedmiotem negocjacji. Pozwany był zdecydowany na zakup konkretnego wozu paszowego, który jesienią 2012r. znajdował się na placu przed siedzibą spółki (...) w K., powódka gotowa była go sprzedać za cenę 99.138 zł brutto i te elementy przyszłej umowy nie budziły u stron żadnych wątpliwości. Spółka miała świadomość, że w listopadzie 2012r. W. G. nie dysponował środkami na zapłatę ceny jednorazowo i w zasadzie zgodziła się na sprzedaż ratalną, przy czym miały to być tylko dwie raty. Strony nie osiągnęły jednak porozumienia w kwestii wysokości pierwszej raty. Pozwanego rozczarowało również to, że (...) nie podjął działań w celu przygotowania wozu paszowego do odbioru bez uszkodzeń i zaopatrzenia go w dodatkowe schodki. Wprawdzie z postępowania dowodowego wynika, że strony nie zrozumiały się również co do tego, że pozwany oczekiwał dodatkowego wyposażenia w ramach ustalonej ceny i wykonania przeróbki jeszcze przed wydaniem, ale okoliczność ta świadczy tylko o nierzetelnym prowadzeniu negocjacji. Potwierdzeniem wskazującym na wycofanie się z negocjacji jest list pozwanego złożony 31 grudnia 2012r.

Sposób, w jaki (...) spółka z o.o. prowadziła rokowania z W. G. świadczy o braku należytej staranności z jej strony. Powódka jest przedsiębiorcą, w związku z tym można oczekiwać od niej bardziej profesjonalnego działania przy zawieraniu umów sprzedaży, zwłaszcza, że ich przedmiotem są maszyny i urządzenia rolnicze o znacznej wartości. To, że w tym wypadku nie doszło do zawarcia umowy, nie wynika tylko i wyłącznie z braku elastyczności po stronie sprzedającego, ale także z nieumiejętnego prowadzenia negocjacji, wskutek czego nawet pracownicy spółki nie potrafili jednomyślnie przedstawić, jakie były rozbieżności między stronami co do wszystkich warunków umowy.

Powódka nie dysponuje żadnym dowodem potwierdzającym zawarcie umowy sprzedaży wozu paszowego. Skoro oczekiwania W. G. były nietypowe, to należało zadbać o zawarcie umowy na piśmie. Faktura VAT (podpisana czy niepodpisana przez pozwanego) nie zastępuje umowy, o czym mowa była już wyżej. Z kolei zeznania świadków zgłoszonych przez powódkę pozostają w sprzeczności z twierdzeniami powoda i jego synów. W myśl art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Skoro (...) spółka z o.o. opiera swoje żądanie na treści art. 535 kc, to powinna wykazać, że łączy ją z pozwanym umowa sprzedaży, czemu nie sprostała.

Sąd nie orzekał o kosztach procesu, ponieważ pozwany, który wygrał spór w całości, nie poniósł żadnych kosztów, a nie ma również podstaw, by zasądzać od niego na rzecz powódki jakąkolwiek należność z tego tytułu, na zasadzie art. 98 kpc.

Z tych wszystkich względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, stosując przytoczone wyżej przepisy prawa.

SSO Renata Wanecka